

Η σημασία των λέξεων - Τρόποι κατανόησης κειμένου

Όνομα: _____

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΛΕΞΕΩΝ

α) Κυριολεξία: Λέγεται η χρησιμοποίηση των λέξεων με την πραγματική τους σημασία. π.χ. γλυκό κρασί, χρυσή αλυσίδα

β) Μεταφορά: Είναι το σχήμα λόγου στο οποίο μεταφέρουμε τη σημασία μιας λέξης ή φράσης σε άλλες έννοιες ή πράγματα. π.χ. γλυκά λόγια, χρυσή καρδιά

γ) Παρομοίωση: Λέγεται το σχήμα λόγου στο οποίο συγκρίνουμε δύο πρόσωπα, ζώα ή πράγματα και φαίνεται το ένα απ' αυτά πιο ζωηρό. Χρησιμοποιούνται μόνο οι λέξεις «σαν», «όπως» «λες και», «μοιάζει με». π.χ. πονηρός σαν αλεπού, τραγουδά σαν αηδόνι

δ) Προσωποποίηση: Είναι το σχήμα λόγου με το οποίο παρουσιάζονται τα άψυχα αντικείμενα με ανθρώπινη μορφή ή με ανθρώπινα συναισθήματα. π.χ Ένα πουλάκι φώναξε. Τα δυο βουνά μαλώναν.

ε) Υπερβολή: Είναι σχήμα λόγου στο οποίο εκφράζουμε κάτι υπερβολικά που ξεπερνά την πραγματικότητα. π.χ Να ζήσεις χίλια χρόνια.

ΤΡΟΠΟΙ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

- 1) Διαβάζουμε προσεκτικά το κείμενο.
- 2) Υπογραμμίζουμε λέξεις ή φράσεις - κλειδιά.
- 3) Χρησιμοποιούμε την τεχνική των πλαγιότιτλων για κάθε παράγραφο (εντοπισμός στοιχείων όπως: χώρος, χρόνος, πρόσωπα, γεγονός, πρόβλημα κτλ.)
- 4) Γράφουμε περίληψη του κειμένου.

Η ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ: Κάθε κείμενο αποτελείται από παραγράφους. Οι λέξεις, οι φράσεις και οι προτάσεις που αποτελούν μια παράγραφο αναπτύσσουν μια ιδέα και πρέπει να βρίσκονται σε λογική σειρά. Το νόημα κάθε παραγράφου είναι ξεχωριστό αλλά συνδέεται με το νόημα και των άλλων παραγράφων του κειμένου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: Είναι η σύντομη απόδοση του περιεχομένου ενός κειμένου. Οι λέξεις - κλειδιά και οι πλαγιότιτλοι μπορούν να μας βοηθήσουν στη σύνθεση της περίληψης.

1. Σημειώνω με Κ τις κυριολεξίες, με Μ τις μεταφορές με Π τις παρομοιώσεις, με ΠΡ τις προσωποποιήσεις και με Υ τις υπερβολές:

Το γλυκό αεράκι φιλούσε το πρόσωπό μας.	
Στη γιορτή μου, μου χάρισαν ένα χρυσό δαχτυλίδι.	
Το χωριό, χτισμένο πάνω στα βράχια, λες κι ήταν αετοφωλιά.	
Τα παπούτσια μου είναι ελαφρά σαν πούπουλα.	
Τα λόγια του ήταν πικρά και δεν τα ξεχνώ.	
Έχω πάει χιλιάδες φορές στην Αθήνα.	
Η αλήθεια, λένε, είναι πικρή.	
Θα μπορούσα να κοιμάμαι έναν ολόκληρο χρόνο.	
Το χειμώνα όλη η φύση κοιμάται.	
Το μωρό κοιμάται πολλές ώρες.	

